

ברגליים חפות

סרט
על
אודות
שרה
לוי-
תנאי

את אמני הפיסול -
ויגידוכם!

מרתה גראהם, שפסלה
בגופות של רקדנים,
קראה לספר הביוגרפיה
שלה: "זכרון דמים". מתאים לה,
לכהנת אולימפוס שכמותה.

נשוב אל ימי שלמה ואל אבן
השמי, שנוקקו לה בבנין
המקדש. "רמב"ם אומר כי
שמיר... נחש חופר אבנים ובו
פתחו אורים ותומים ויהיה מצוי
בזמן מן הזמנים". והזמנים
נמשכים עד זמננו. אין ספק, מי
שכתבו מדרשים אלה היו
אמנים-נחשים-תולעים חזקים
כשמיר, שהוא גם היהלום.

"ענבל" היא אותה רגל מדברית
של בני תימן שעדיין שוקעת בחול
ומבקשת לבנות את אבן הגזית
שלה בהיכל-המחול הישראלי.
ה"צעד התימני" נבלע במחול
הישראלי העממי "כמו כלום",
אוצר התנועה העצום שהתפתח
ב"ענבל" מתנועות

מחולות-העדות, מתנועות
התפילה היהודית, מנופי המדבר
והמרחב הים תיכוני המקיף את
ארצנו - אוצר תנועה זה עדיין
מחכה למחרשת - הרגל, לקורנט
הגוף, לאיזמל המח וללהב הלב
של הכוריאוגרף הישראלי,
שיעמוד נפעם בפני האבן, החול,
הדקל, הזית, השמש, הרוח
והריח של ארץ עתיקה-חדשה,
שרק מתחילה לגלות את מרחב
נופיה. אט-אט היא חושפת את
עושר התרבויות הקדומות
ששלטו בה והעשירו את עמה
הנסער והמתמרד; שעם כל
קנאותו ומלחמתו על אלהיו, ספג
בתלמודיו ובמדרשיו מיפי
תרבויות העולם וגם תרם חלקו
למה שמתקראת תרבות המערב.
נטה און אל קרקע ארצנו ונקרא
כאבותינו במדבר: "עלי
באר ענו לה".

הסרט שנוצר ביזמתם של אורה ברפמן והבמאי צבי סלפון, במימון משרד החינוך והתרבות, הוצג לראשונה ב-14 במרס 1993 במרכז סוזן דלל

להלן דבריה של שרה לוי-תנאי:

תודה מלב ונפש לכם, לילדי ונכדי, לחברי,
מיודעי וידידי ובודאי לתלמידותי ותלמידי
שעליהם נאמר: "מכל מלמדי השכלתי -
ומתלמידי יותר מכולם". כלנו נאספנו בזה -
לברך על המוגמר. אני נזכרת באחד משרי
החלוצים של שנות העשרים והשלושים, שנות
ילדותנו ונעורינו: "כבר חרשנו וגם זרענו - אבל
עוד לא קצרנו". עד היום חורשים וזורעים, יש
גם קציר כל שהוא - אך המוגמר לא נגמר.

המשורר אברהם בן-יצחק כתב: "אשרי
הזורעים ולא יקצרו - כי הם ירחיקו נדוד".
ובשירו של שאול טשרניחובסקי - "הפסל" -
מתאר המשורר חגיגת גלוי פסל כביר של
זאוס. העם אחוז התפעלות, משתחוה בפני
היצירה הכבירה.

רק אחד שם, אשר לאל לא כרע
ואילם, חוור עמד בתוך העדה
וכאילו דבר מה מר מעווה שפתי
והאחד היה - יוצר האנדרטה.

מה נאמר ומה נדבר? גדול הכוריאוגרפים,
בלאנשין, שחידש פני הבאלט הקלאסי וידידי
סטראוינסקי, שפתח אפקים במוסיקה
המודרנית - שני יוצרים ענקים אלה אמרו:
"אנו לא יוצרים - אנו עובדים!" גם בתורה
שלנו, בספר "בראשית" כתוב: "אשר ברא
אלוהים לעשות". שטריתכמן שלנו, שנפטר לא
מזמן, צייר אמיתי ורגיש, אמר כמעט על סף
מותו: "עודני מחפש". וזו תמצית עבודת האדם,
עבודת האמן: נודד ומחפש. לו מצא, היה יושב
לבטח בביתו - ונרדם...

אני מאמינה כי השרה שלנו (שולמית אלוני)
מבינה ללבו של האמן, אך חוץ משרה יש גם
שררה - ואידך זיל גמור.

דומני, כי אני מדברת בשם אמנים רבים
בארצנו ובייחוד בשם הרקדנים, שבחרו לעבוד
את האמנות בגופם ממש. עליהם נאמר, כעל
אותו איכר: "בזעת אפך תאכל לחם". אין
כמותם נוטפי-זעה מרה, שיש בה לפרקים גם
מתיקות מוזרה, ויש ביניהם כמה
מטורפי-תנועה, אשר בהגביהם אל על
ובנפילתם אל טרשים פוצעניים - הם מגמגמים
תוך גרוד מוזר, כאותו איוב: "מבשרי אחזה
אלה".

תודתי לעושי הסרט: אורה ברפמן וצבי סלפון.
אין אני למודה בלשונם של סרטים, אך הסיום
שלהם לסרט נגע ללבי: דמות עטופה גלימה
במרחבי-המדבר (מתוך הרקוד "רעלה").
היחיד במרחב האינסופי. שני האמנים השכילו
להראות את הרגל השוקעת בחול, רגלו של
הלך נצחי. בעולם המחול זוהי רגלו של הרקדן
- החורש, החוצב באבן ובסלע של חלומותיו -
ולפרקים עד זוב דם. בעניין זה מצאתי מדרש
מופלא בפרשת "תרומה": "בימי שלמה היו
מפסלים את האבנים עם דם תולעת אחת,
שכל מה שהיו רושמים באות ודם, היה נחתך
ביושר [ישר]... מה שלא יוכל לעשות שום
ברזל". ובכן - תולעת - האין זה אותו
"אדם-תולעה" שמחתך את פסליו בדם? שאלו

משהו עולמי

"WORLD BALLET AND DANCE", כרך מס' 4,
לשנת 1992-93, הוצאת "DANCE BOOKS",
לונדון. עורך: בנט שנברג.

זה השנתון היחיד, הכולל אינפורמציה על
מרבית ארצות העולם, רפרטואר הלהקות
המרכזיות, כתובותיהן וסקירות קצרות על
מה שהתרחש במחול בשנה שעברה.

מלבד הסקירות יש בשנתון מאמרים על שני
אמנים גדולים שנפטרו (קנת מק-מילן
ורודולף נורייב), ושלושה מאמרים על היחס
בין המוסיקה למחול.

השנתון הוא מקור אינפורמציה חשוב, ויחיד
מסוגו. המערכת נקלעה לקשיים כספיים -
מצב נפוץ כל כך בעולם - ולכן לא ברור, אם
הוא יוסיף לראות אור גם בשנים הבאות.

ניתן להזמין את הספר אצל:

DANCE BOOKS
9, CECIL COURT
LONDON WC2N 4EZ

William Forsythe - Tanz und Sprache

Herausgegeben
von
Gabry von Rauner
Brandes & Apsel

